

УДК 37:81'373.7

ORCID iD <https://orcid.org/0000-0003-2343-3725>

ФОРМУВАННЯ ПИСЕМНОМОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ MODDLE

Віра СВИРИДЮК (Київ, Україна)

verasviridjuk@gmail.com

СВИРИДЮК Віра. ФОРМУВАННЯ ПИСЕМНОМОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ MODDLE

Стаття присвячена пошуку шляхів оптимізації формування писемномовленнєвої компетентності з німецької мови під час самостійної позааудитної навчальної діяльності. Проаналізована література щодо доцільності використання навчальної платформи Moodle у процесі оволодіння іншомовним спілкуванням. У статті наведені приклади вправ для формування навичок і вмінь у писемному мовленні з німецької мови. Подано опис інтерактивних вправ, створених на сервісі Learning Apps.

Ключові слова: комплекс вправ, навчальна платформа Moodle, іншомовне спілкування, дистанційне навчання, комунікативна компетентність.

Свиридюк Вера. ФОРМИРОВАНИЕ НАВЫКОВ ПИСЬМЕННОЙ РЕЧИ СТУДЕНТОВ-ФИЛОЛОГОВ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ УЧЕБНОЙ ПЛАТФОРМЫ MODDLE

Статья посвящена поиску путей оптимизации формирования компетентности письменной речи по немецкому языку во время самостоятельной внеаудиторной учебной деятельности. Проанализирована литература о целесообразности использования учебной платформы Moodle в процессе овладения иноязычным общением. В статье приведены примеры интерактивных упражнений для формирования навыков и умений в письменной речи немецкого языка. Дано описание интерактивных упражнений, созданных на сервисе Learning Apps.

Ключевые слова: комплекс упражнений, учебная платформа Moodle, иноязычное общение, дистанционное обучение, коммуникативная компетентность.

SWYRYDJUK Vira. DEVELOPING OF WRITING SKILLS OF STUDENTS-PHILOLOGISTS ON THE BASIS OF USING OF MOODLE PLATFORM

Summary: The article is devoted to finding ways to optimize the development of written competence in German during self-education teaching activities. The literature on the feasibility of using the Moodle training platform in the process of mastering foreign language communication has been analyzed. Examples of exercises for writing skills in German are given in the article. A description of the interactive exercises created on Learning Apps is provided.

This article presents some examples of exercises for learning to write using different online-exercises and strategies according to the characteristics of psycholinguistic writing. The benefits of different methods of writing and examples of their using describe the content of teaching writing based on the estimated-activity methodology. In addition, these stages of writing skills of students-philologists in the conditions of self-study activity. The paper presents the results of the National Linguistic University during self-education of students of bachelors. The author analyzed modern strategies of teaching writing on the base of learning platform Moodle. Schematically writing strategies proposed three stages of this type of writing activity. Emphasized the importance of gradual and systematic use of exercises under the conditions of learning.

The article is devoted to finding ways to optimize the development of writing skills students philologists. The description of interactive online exercises for application in the German language spontaneous language training is provided. The article uncovers examples of interactive exercises for teaching formulations of sentences in German language.

Key words: *set of exercises, Moodle training platform, foreign language communication, distance learning, communicative competence.*

Постановка проблеми. Відповідно до економічних і культурних змін у суспільстві, а також до темпу науково-технічного прогресу все більше зростає інтерес до формування іншомовних навичок і вмінь, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), серед яких посідають чільне місце навчальні платформи, зокрема Moodle.

Щоб забезпечити досягнення студентами достатнього рівня володіння іншомовним спілкуванням, необхідно впроваджувати нові підходи до організації самостійного навчання в цілому, і до формування

комунікативної компетентності з ІМ у позааудиторному навчанні зокрема.

Аналіз досліджень. Згідно з вимогами робочих програм навчання і викладання ІМ, укладених відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій Ради Європи з практичних дисциплін німецької мови студент-філолог повинен досягнути просунутого рівня (С2.1 та С2.2) у всіх видах мовленнєвої діяльності незалежно від форми навчання (Загальноєвропейські Рекомендації, 2003).

Спираючись на багатий педагогічний досвід, можна констатувати, що повноцінний навчально-виховний процес може здійснюватись лише за рахунок комплексної взаємодії усіх чинників процесу навчання, а саме належної організації навчально-виховного процесу з урахуванням його специфіки, активної взаємодії між викладачем і студентом, наявності відповідної сучасної навчально-методичної літератури, засобів навчання тощо.

Аналіз останніх методичних публікацій свідчить про доцільність засутосування навчальної платформи Moodle як в аудиторних умовах навчання так і під час самостійного навчання в позааудиторній час з метою оптимізації навчального процесу студентів.(Павленко, 2019)

Зупинимось на деяких основних підвалинах, що забезпечують ефективне опанування студентами вищої мовної школи іншомовним спілкуванням. До них ми відносимо:

- загальну організацію процесу навчання, а саме розподіл годин на самостійну та аудиторну роботи;
- методику проведення аудиторних занять для студентів;
- організацію самостійної роботи студентів під час позааудиторної самостійної роботи та налагодження контакту студента з викладачем під час такої діяльності;

- спеціально розроблені навчально-методичні матеріали, які включають комплекс вправ для розвитку чотирьох видів мовленнєвої діяльності та механізм ефективного контролю.

З метою покращення традиційної системи навчання у підготовці спеціалістів і для розв'язання вищезгаданих проблем вибудовується система дистанційного навчання (ДН) (Свиридюк, 2007) за допомогою використання навчальної платформи Moodle, яка широко використовується в освітніх закладах України взагалі та у Київському національному лінгвістичному університеті зокрема. ДН – це особлива індивідуалізована гуманістична форма навчання, що базується на використанні інформаційно-комунікаційних технологій з метою організації повноцінного навчально-виховного процесу незалежно від того, на якій відстані знаходяться суб'єкти навчання. Ця форма навчання містить всі притаманні навчальному процесу компоненти (цілі, зміст, методи, організаційні форми, засоби навчання і засоби контролю), які реалізуються специфічними засобами інтернет-технології або іншими засобами і передбачають інтерактивність, яка є однією з головних ознак ДН. Інтерактивність полягає передусім у взаємодії викладача і студентів, а також у взаємодії студента з комп'ютером і студентів між собою.

Метою пропонованої статті – розглянути дидактичні можливості використання навчальної платформи Moodle з метою формування писемномовленнєвих навичок студентів-філологів вищої мовної школи.

Розглянемо можливості навчальної платформи Moodle, яка є однією із технічних засобів для оволодіння іншомовним спілкуванням, зокрема німецькою мовою студентів 1 курсу КНЛУ. Навчальна платформа Moodle може містити комплект спеціального набору навчальних засобів з метою повного забезпечення самостійної навчальної роботи для

організації постійної взаємодії викладача зі студентами та студентів між собою.

До переваг використання навчальної платформи Moodle у порівнянні із традиційною системою оволодіння іншомовного спілкування відносяться такі особливості:

- студент має зручний носій інформації (смартфон, ноутбук, планшет, комп'ютер);
- студент має інтерактивний зв'язок з викладачем;
- студент має вихід у реальне іншомовне середовище через інтернет.

Навчальна платформа Moodle має ряд переваг для систематизації і логічної послідовності подачі іншомовного матеріалу для студентів.

Основна частина навчання і вивчення іншомовного матеріалу студентом може відбуватися у позааудиторний час, так як на навчальній платформі знаходиться комплекс вправ, упорядкований викладачем відповідно до психолінгвістичних особливостей породження тексту. (Леонт'єв, 1999) Викладач вибудовує систему вправ, які є переважно інтерактивними, згідно із етапами формування писемномовленнєвої компетентності. Використання навчальної платформи Moodle базується на застосуванні ІКТ, які досить детально розглянуті у методичній літературі як зарубіжними та і вітчизняними методистами (Бартош, 2018) Інтерактивні вправи, які розробляються на навчальних платформах (Павленко, 2019) сприяють створенню віртуального навчального середовища для оволодіння іншомовним спілкуванням зокрема формування писемномовленнєвої компетентності з німецької мови. Віртуальне навчальне середовище на навчальній платформі Moodle - це середовище, яке поєднує більшість інформаційно-комунікаційних можливостей та забезпечує студента навчально-методичними матеріалами, спонукає до самоконтролю і самооцінки сформованих

навичок і вмінь, а також стимулює підтримувати взаємозв'язок із викладачем або партнерами по спілкуванню. Навчальна платформа Moodle уможлиблює доповнити самоконтроль і самооцінку студента контролем та оцінюванням сформованих іншомовних навичок і вмінь через тести, які пропонуються студентам як у вільному так і в обмеженому доступі.

Проведений дидактичний і методичний аналіз інтерактивних вправ за допомогою ІКТ свідчить, що такі вправи мають дещо інші характеристики та вплив на процес навчання і вивчення ІМ взагалі, та писемномовленнєвої компетентності зокрема.

Навчальна платформа Moodle має широкі можливості у створенні оптимальних умов для самостійної роботи студентів з метою опанування комунікативною компетентністю (Полат, 2001), а саме:

- забезпечення відповідним навчально-методичним матеріалом, який може гнучко поєднуватись із різними джерелами інформації в інтернеті;
- моделювання іншомовного середовища;
- доступ до автентичної інформації;
- організація зворотного зв'язку на всіх етапах навчання і вивчення ІМ;
- індивідуалізація навчального процесу;
- мотивація пізнавально-навчальної діяльності.
- розробка інтерактивних тестів для здійснення об'єктивного контролю без участі викладача;
- розробка інтерактивних вправ за допомогою різних навчальних програм, які пропонуються через ІКТ. (Павленко, 2019)

Враховуючи специфіку вивчення та навчання ІМ за допомогою навчальної платформи Moodle може бути розроблений курс як для

навчання усіх видів мовленнєвої діяльності в комплексі, так і окремих видів мовленнєвої діяльності (говоріння, аудіювання, читання та письма), а також аспектів мови (граматики, лексики, фонетики) (Свиридюк, 2007, Триус, 2012)

Кожен модуль на платформі Moodle представляє собою логічно завершену порцію іншомовного матеріалу і навчально-пізнавальної діяльності, спрямованої на її засвоєння відповідно до заданих цілей. За допомогою ІКТ здійснюється зворотний зв'язок з викладачем та студентами. Ізольованість студентів, у першу чергу, нейтралізується шляхом створення віртуального співтовариства за допомогою асинхронного та синхронного навчання.

Порівняємо основні характеристики самостійної навчальної діяльності студента з використанням навчальної платформи Moodle та підручником з німецької мови (Табл.1).

Таблиця 1

Особливості самостійної навчальної роботи студента

з використанням навчальної платформи Moodle та підручником

Підручник	Система інтерактивних вправ на навчальній платформі Moodle
1) незмінний зміст навчальних матеріалів	1) зміст можна змінювати й доповнювати
2) звичайний друкований текст	2) мультимедійний текст, який поєднує звук, графіку, відеофрагменти
3) можливі труднощі орієнтації в іншомовному матеріалі	3) легка орієнтація в іншомовному матеріалі за рахунок зворотного зв'язку.
4) самоконтроль (якщо у підручнику подані ключі)	4) автоматизований самоконтроль і контроль
5) переважає рецептивна й репродуктивна діяльність, або писемна (ре-)продуктивна	5) поєднання рецептивної діяльності з продуктивною, писемної монологічної діяльності з усною діалогічною за рахунок

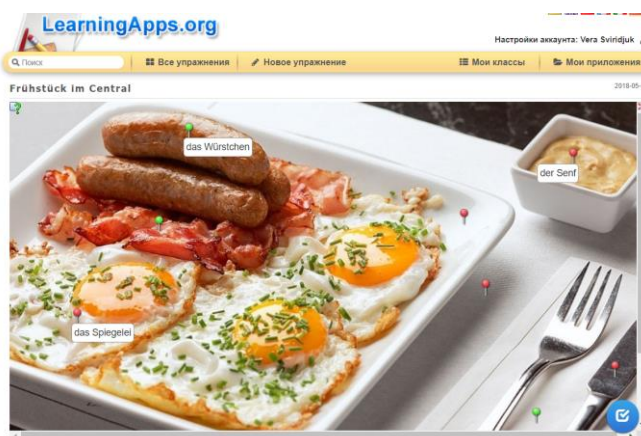
	інтерактивності
6) переважає пасивне виконання вправ	6) активне виконання вправ завдяки комп'ютеру у ролі “партнера”, а також телекомунікаційним можливостям
7) відсутність зворотного зв'язку	7) наявність зворотного зв'язку
8) відсутність (іншомовного) середовища з викладачем та іншими студентами	8) наявність інтерактивного (іншомовного) середовища з викладачем та іншими студентами

За допомогою інтерактивних вправ і завдань, розроблених на сервісах LearningApps.org (Павленко, 2019), студенти можуть сформулювати, закріпити та перевірити іншомовні навички і вміння, що сприяє розвитку пізнавального інтересу до країни, мова якої вивчається.

Наведемо приклади комплексу вправ для оволодіння писемномовленнєвим мовленням студентів 1 курсу з теми “Кулінарні уподобання”, які можуть бути створені на сервісі Learning.Apps та підкріплені на навчальну платформу Moodle.

Приклад 1. Вправа для формування лексичних навичок і вмінь на рівні слова із ігровим елементом.

Завдання: Sehen Sie sich das Bild an. Schreiben Sie, was man im Cafe auf dem Tisch sehen kann. Klicken Sie auf eine Stecknadel um ein Lebensmittel oder ein Ding zu identifizieren. Lesen Sie jedes Wort phonetisch korrekt. Im online-Wörterbuch (<https://dict.leo.org/englisch-deutsch/W%C3%BCrstchen>) finden Sie die richtige Aussprache.

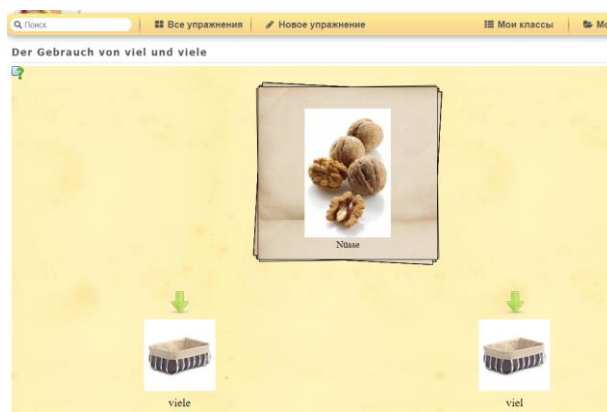
<https://learningapps.org/display?v=py2t4b28n18>

Така вправа пропонується студентам на навчальній платформі Moodle через посилання для заучування лексичних одиниць німецькою мовою на рівні слова. Студенти підписують зазначені страви та предмети на столі картками, які знаходяться на зворотному боці вправи. Для навчання правильної вимови кожного іменника студентам рекомендується вийти на інтернет-сторінку словника та прослухати звучання слова. З метою самоконтролю треба натиснути “гачок” у правому нижньому кутку, після чого картки із правильними відповідями отримують зелений колір. Помилкова картка має червоний колір.

Отже, навчальна інтерактивна вправа представляє іншомовний матеріал; спонукає до здійснення іншомовних дій; реагує на відповідь студента та керує процесом навчання.

Приклад 2. Вправа для формування писемногомовленнєвих навичок і вмінь на рівні словосполучення.

Завдання: Bilden Sie die Wortgruppen. Was kann man viel oder viele sehen oder essen. Schreiben Sie die Wortgruppen ins Heft.

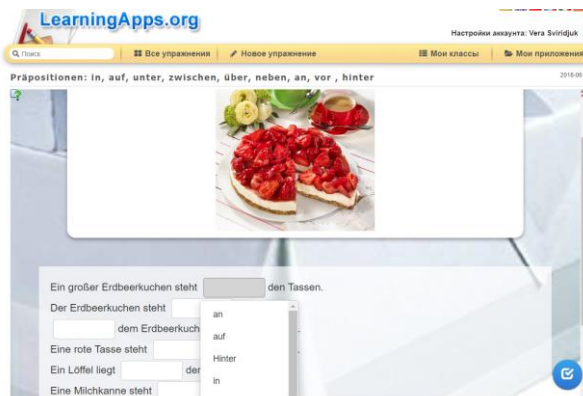
<https://learningapps.org/display?v=psq102jr518>

На екрані комп'ютера подаються іменники, які потрібно “покласти” у віртуальну корзинку із надписом “viele” або “viel”. Якщо для іменника вибирається правильна корзинка, то у відповідь як оцінку студент отримує смайл із усмішкою. А як результат у зошит записується і пропонується

словосполучення, наприклад: viel Zucker або viele Pralinen. Такі вправи спонукають до навчальних дій незалежно від простору, у якому знаходиться студент. Вправи виконуються неодноразово для формування стійкої та гнучкої навички. (Мазунова, 2005)

Приклад 3. Вправа для формування писемномовленнєвих навичок і вмінь на рівні речення.

Завдання: Sehen Sie sich das Bild an. Was und wo liegt? Ergänzen Sie die Sätze mit den Präpositionen, die vor dem Bild angegeben sind.

<https://learningapps.org/display?v=p9vpy01dk18>

Наступним кроком для навчання написання речення є вправа, відповідно до зображення якої студент доповнює речення прийменником. Вибір прийменників подається у вікні, яке розміщене у реченні. Таким чином вивчаються продукти харчування, та їх місцезнаходження на столі. Лексична коректність у реченні підтверджується тим, що вдруковані прийменники будуть виділені зеленим кольором. Така вправа носить умовно-комунікативний характер, тому що речення використовуються на природній опорі. Крім того, такі вправи готують студентів до навчання описування життєвого середовища у комунікативній ситуації.

Згідно із наведеними прикладами бачимо, як під час самостійного навчального процесу формування писемномовленнєвих навичок і вмінь, через упорядкованість вправ на навчальній платформі Moodle, відбувається інтерактивна взаємодія між студентом і вправою.

Запропоований викладачем комплекс інтерактивних тренувальних вправ дає підстави здійснити контроль опрацьованого студентами німецькомовного матеріалу. Розроблені викладачем тести на навчальній платформі Moodle пропонуються студентам як у вигляді рубіжного так і підсумкового контролю. Розглянемо один із можливих варіантів контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі оволодіння іншомовним писемним мовленням з теми “Робочий день”.

Завдання: Beschreiben Sie den Morgen einer Studentin, die sich das Frühstück zubereitet und sich zur Uni beeilt.

Завдання 2
Відповідь збережена
Бал: 5,00
Відзначити питання
Редагувати тестове завдання

Aufgabe. Ergänzen Sie die richtigen Wörter.

Es ist sieben . Es ist die höchste aufzustehen.

Danach bereite ich Kaffee zu und mache mein Frühstück, etwas Kuchen auch Brot mit oder Käse. Manchmal lese ich noch die Tageszeitung um mich über die wichtigsten zu informieren. Dann mache ich mich auf den zur Universität, ich muss öffentliche benutzen. Zunächst warte ich an der auf den Bus, der mich zur nächsten bringt, wo ich umsteigen muss.

Свиридюк Віра Петрівна
1 2
Закінчити спробу...
Час, що залишився, 0:05:55
Розпочати нову спробу

МАТЕРІАЛИ САЙТУ
Головна

<http://m.knlu.edu.ua/mod/quiz/attempt.php>

Для виконання тексту викладач зазначає дату та час. На картинці праворуч видно відлік часу, протягом якого виконується завдання. Після завершення написання тексту студент надсилає завдання на навчальну платформу Moodle, за що отримує свою оцінку автоматично. Відповідь оцінюється без участі викладача.

Такий контроль має ряд переваг, а саме: можливість охопити велику кількість студентів, використовуючи однакові умови процедури тестування; економія аудиторного часу; зорієнтованість на сучасні ІКТ; збільшення об'єктивності педагогічного контролю та збільшення дидактичних можливостей викладача.

У такий спосіб організована самостійна позааудиторна робота студентів навчання писемного мовлення має позитивні якості, наприклад: можливість обирати індивідуальний темп роботи і самостійно

визначати посильний обсяг навчального матеріалу, час для його засвоєння та потрібну кількість виконуваних дій, враховуючи при цьому свої індивідуальні особливості; відсутність психологічного впливу з боку викладача (прискорення чи сповільнення навчальних дій); самостійність у виборі засобів навчання тощо.

Як свідчить педагогічний досвід, функції підручника у самостійній навчальній діяльності реалізуються частково. Комплекс вправ та ряд запропованих завдань з виучуваної теми із посиланням на навчальні інтернет-сторінки виправляє таку ситуацію завдяки чіткій структурі навчального іншомовного матеріалу та налагодженню контакту з викладачем і створенню діалогового простору через навчальну платформу Moodle.

Таким чином навчальна платформа Moodle має ряд переваг для навчальної діяльності студентів-філологів, а саме:

- студент отримує спеціально розроблений навчальний матеріал для оволодіння іншомовними навичками і вміннями;
- різнопланове пред'явлення навчального матеріалу;
- навчально-виховний процес набуває своєї повноцінності за рахунок налагодженого взаємозв'язку та зворотного зв'язку;
- об'єктивний контроль (виконання тестів);
- студент отримує можливість практикуватися у відповідній мовленнєвій діяльності, а також здійснює реальне спілкування ІМ в off- або on-line режимах за допомогою електронної пошти;
- постійний контакт з викладачем знімає психологічне відчуження і формує мотивацію у новій діяльності.

У визначених вище перевагах навчальної платформи Moodle стає очевидним той факт, що традиційна система доповнюється та збагачується можливостями пред'явлення навчального іншомовного матеріалу. На основі перспективних технологій здійснюється індивідуальний підхід до

студента як суб'єкта пізнавальної діяльності, а також залишається пріоритет за самостійними видами діяльності (Свиридюк, 2007).

Навчальна платформа Moodle сприяє розвиток дистанційного навчання представляє оптимальні можливості для покращення існуючої ситуації в освітній системі.

Вважаємо, що методичні особливості навчання і вивчення іноземної мови, а саме формування писемномовленнєвої компетентності на основі використання навчальної платформи Moodle потребують більш детального розгляду, а отже заслуговують на увагу вирішення питання щодо: теоретичного обґрунтування розробки та впровадження дистанційних курсів з усіх видів мовленнєвої діяльності на навчальній платформі Moodle та спеціальної методичної підготовки викладачів.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Бартош Д.К., Харламова М.В. Принципы рационального спользования информационно-коммуникационных технологий в обучении иностранным языкам / Д.К.Бартош, М.В.Харламова // Иностр. яз. в шк. – 2018. – № 5. – С.41 – 46.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання/ Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. – К.:Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Леонтьев А.А. Основы психолингвистики / А.А.Леонтьев. – М.: Смысл, 1999. – 287 с.
4. Мазунова Л.К. К вопросу о системе обучения иноязычному письму в языковом вузе / Л.К.Мазунова // Иностр. яз. в шк. – № 4. – 2005. – С.6 – 12.
5. Павленко І. М. Використання існуючих сервісів для створення інтерактивних вправ / І.М.Павленко: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://spec.vntu.edu.ua/conf/pdf/conf_376-381.pdf
6. Полат Е.С. Теория и практика дистанционного обучения / Е.С. Полат // Информатика и образование. – 2001. - № 5. – С. 37 – 42.
7. Свиридюк В. П. Методика навчання німецького писемного мовлення студентів-заочників вищих мовних начальних закладів на основі використання дистанційного курсу: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 "Теорія і методика навчання": германські мови /В. П.Свиридюк. – Київ, 2007. – 21 с.

8. Система електронного навчання ВНЗ на базі Moodle: Методичний посібник // За ред. Ю.В. Триус. 2012.– Черкаси.–220 с.

REFERENCES

1. Bartosh D. K. Charlamova M.W.(2018) Prinzipy razionalnogo ispolzowanija informaciono-kommunikacionnich tehnologij w obuchenii inostrannym jasikam // Иностр. яз. в шк. – 2018. – № 5. – С.41 – 46.
2. Sahalnoewropejski Rekomendazii s mownji oswity: wywchenja, wykladanja, ozinjuwannja (2003) Naukowyj redaktor ukrajinskoho wydannja doktor ped.nauk, prof. S.Nikolajewa, [Foreignly European Recommendations: learnig, teaching, evaluation] Kyiv: Lenvit
3. Leontjev A. (1999) Osnovy psicholingvistiki[The basis of psycholinguistics]. Moskwa.
4. Masunova L. (2005) K woprosu o sisteme obuchenija inojasychnomu pismu d jasikowom wuse. // Иностр. яз. в шк. – № 4.
5. Pavlenko I. Vikoristnnja isnujuchich servisiv dlja stworennja interaktywnich vprav:[Using services to create interactive exercises]
6. Polat E. Teoriia i praktika distantionnoho obuchenija [Theory and practice of distance learning]
7. Sviridjuk V. (2007) Metodyka nawchannja nimetskogo pisevnogo mowlennja studentiv-saochnikiv wishich mownich nawchalnych sakladiv na osnovi vikoristannja disantanzijnogo kursu: dis.yf sdobuttja nuauk.stupenja kand.ped.nauk: spez. 13.00.02 “Teoriya I metodyka nawchannja” [Methodology of teaching writing in German to external students of high school on the basis of using distance course]. Kijv.
8. Trius Ju. Gerasimenko W. (2012) Sistema elektronnoho nawchannja WNS nf basi Moodle: Metodichnij posibnik. [The system of electronic navigation in high schools on the basis of Moodle]. Cherkassy.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Віра Свиридчук - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри німецької філології Київський національний лінгвістичний університет
Наукові інтереси: теорія та методика викладання іноземних мов на основі використання інформаційно-телекомунікаційних технологій.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Vira Sviridyuk - Candidate of Pedagogic Sciences, Associate Professor at the Department of German Philology Kyiv National Linguistic University
Scientific Interests: Theory and Methodology of Foreign Languages on the Basis of using Information Technology and Telecommunication Technology.

0957929677

098 7799460 вайбер телеграм